

EL valor formatiu de les simulacions de Nacions Unides

-Informe pel Consell Social de la Universitat Pompeu Fabra-

Associació d'Estudiants per les Nacions Unides, Universitat Pompeu Fabra
Barcelona, 24 de Maig del 2007

L'objectiu últim d'aquest informe és presentar al Consell Social el valor formatiu de la participació en simulacions de Nacions Unides, en els quals la Universitat Pompeu Fabra ha participat fins al moment a través de l'Associació d'Estudiants per les Nacions Unides (AENU).

Aquest temps ens ha permès treballar el camp de les relacions internacionals des d'un òptica privilegiada que no hauria estat possible sense el suport de la Universitat.

Tanmateix, des de l'associació volem aprofitar l'avinentesa per expressar el nostre més sincer agraïment a l'interès mostrat pel Consell Social de la Universitat Pompeu Fabra en les nostres activitats.

Associació d'Estudiants per les Nacions Unides, Universitat Pompeu Fabra

Barcelona, 24 de Maig del 2007

Santiago Massons
Patricia Gallego
Pau Vilalta
Diego Villalobos
Cristina Vila
Cristina Muñoz
Sara Hernández

Índex

| | |
|--|----|
| Introducció | 4 |
| L'experiència formativa de les simulacions | 8 |
| 1. La representació d'un país estranger | 8 |
| 2. La defensa d'un tema concret | 12 |
| 3. L'art de la negociació. La importància de les normes de procediment.. | 16 |
| Conclusions | 21 |

INTRODUCCIÓ

L'Associació d'Estudiants per les Nacions Unides

El maig de 2004 fou oficialment creada L'Associació d'Estudiants per les Nacions Unides (AENU). Els seus impulsors foren un grup d'estudiants de la Universitat Pompeu Fabra de diverses llicenciatures i nacionalitats amb la intenció de promoure els valors que defensa l'Organització de les Nacions Unides; aquest grup va néixer de l'entusiasme per transmetre i divulgar l'esperit de comprensió internacional, al mateix temps que oferir l'oportunitat a d'altres estudiants de participar als models estudiantils de Nacions Unides celebrats anualment. No només això, sinó que s'encoratja a aquests nous participants a contribuir en les discussions sobre temes d'actualitat que es debaten en els models.

L'Associació d'Estudiants per les Nacions Unides (AENU) *té un clar compromís amb la divulgació del funcionament de l'Organització de Nacions Unides, la seva estructura i òrgans, el seu passat i el seu futur, així com també, ofereix un acostament a la diplomàcia i al món complex de les relacions internacionals.*

Tots aquests objectius s'assoleixen a través d'una eina d'enorme utilitat, els models o simulacions de Nacions Unides (Model United Nations). Es tracta d'esdeveniments que reuneixen estudiants de diferents països per debatre temes d'actualitat, seguint els procediments, normes i protocols de la diplomàcia internacional. Els estudiants representen un Estat que els ha estat atorgat i en defensen els interessos fent ús de les seves habilitats d'oratòria i de debat, en un clima de gran riquesa cultural i intel·lectual. A més a més, en aquestes simulacions es concentren participants de les universitats més prestigioses d'arreu del món, fet que suposa un gran enriquiment personal molt valorat per tots els estudiants que han tingut l'oportunitat de participar-hi.

Per tal que els alumnes estiguin ben preparats i formats, la nostra Associació col·labora juntament amb la Facultat d'Humanitats i la Càtedra UNESCO d'Estudis Interculturals de la Universitat Pompeu Fabra per organitzar *un curs formatiu sobre la història, els organismes i les perspectives de futur de l'ONU*. Dins d'aquest àmbit es pretén fomentar i promoure el respecte a les diferències i a les diverses cultures. El curs té una durada de dos mesos i s'imparteix durant el primer trimestre (Octubre – Desembre) i està obert a tota la comunitat universitària de Catalunya. Aquest curs ha tingut, any rere any, una calorosa acollida entre els alumnes que hi han participat.

A més a més d'aquest curs formatiu, l'Associació s'encarrega de la preparació i selecció dels alumnes que participaran als Models, així com també de la inscripció a les Simulacions, l'organització del viatge i del finançament del conjunt de les nostres activitats. *La selecció dels futurs participants en els Models es basa en la presentació d'un position paper* (breu document que recull la posició oficial d'un país sobre un tema de debat ja sigui al Consell de Seguretat, l'Assamblea General o als òrgans regionals de les Nacions Unides) i *també en la realització d'una entrevista en anglès davant del professor del curs i de membres de l'Associació*. El candidat no només es valora pels seus coneixements generals, sinó també pels seus interessos i motivacions a l'hora de prendre part en una simulació. Posteriorment, es dóna una formació als seleccionats basada en les normes procedimentals i en el desenvolupament dels debats i sessions als que s'enfrontaran. Conèixer les regles de protocol i tenir les eines per ser capaços de redactar *working papers* (esborranys de resolució) i resolucions és fonamental pel bon desenvolupament i aprofitament de l'experiència. Aquesta formació va a càrrec dels membres més experimentats de l'AENU.

Reiterem que les simulacions són una eina de gran ajut per als estudiants ja que gràcies a la representació d'un país estranger en les organitzacions internacionals presents a la simulació, els alumnes aprenen els mètodes i tàctiques de les negociacions diplomàtiques i

amplien el seu coneixement sobre el complicat món de les relacions internacionals. Com que els estudiants han de ser els millors ambaixadors del país que representen, prèviament han d'haver-se informat a fons de les seves característiques socials, econòmiques, polítiques, històriques i culturals. Els estudiants seleccionats formaran una delegació d'un sol país; d'aquesta manera, s'establiran molts vincles entre ells fomentant la cooperació i el compromís, ajudant-se els uns als altres. Aquí també, l'Associació juga un paper fonamental en l'assessorament dels estudiants i recerca d'informació per tal que la delegació assoleixi un nivell de competències força elevat.

El grup de pioners en l'experiència dels Models de Nacions Unides va participar al National Model United Nations, simulació celebrada a Nova York entre el 6 i el 10 d'abril del 2004. Des d'aleshores, la nostra trajectòria ens ha portat a recórrer Models a les ciutats de Nova York (2004 i 2005), Utrecht (2005), Boston (2006 i 2007), Viena (2006), Londres (2007) i Barcelona (2006 i 2007) i ja som més de setanta-cinc els alumnes que hem pogut gaudir-ne.

Amb l'afany d'aprofundir i fer la nostra participació més remarcable, l'Associació ha organitzat visites a les seus de Nacions Unides a Nova York i a Viena, així com també una entrevista amb les delegacions permanents del país representat, fet que ha permès gaudir d'un contacte directe amb professionals de la diplomàcia.

És destacable la nostra participació en els Models de Barcelona, en què la Universitat Pompeu Fabra hi juga un paper clau com a ambaixadors a la ciutat de Barcelona. El CMUN (Catalonia Model United Nations) és una iniciativa pionera a Espanya de l'Associació de Nacions Unides d'Espanya (ANUE), amb seu a Barcelona, que compta amb el suport de les institucions catalanes i de l'Ajuntament de la ciutat.

Finalment, recordar que l'objectiu social amb què va nèixer la nostra associació era i continua essent donar l'oportunitat a estudiants universitaris de participar en una simulació de

les Nacions Unides per tal que puguin conèixer l'entramat de les relacions internacionals com el món complex de la diplomàcia.

Hem organitzat l'informe amb la idea de donar a conèixer el valor formatiu de les simulacions de NNUU. Per fer-ho, hem dividit el nostre escrit en tres apartats: en primer lloc parlarem de les dificultats i avantatges associats a representar d'un país estranger, que obliga els estudiants a apropar-se a una realitat molt diferent a la que els hi és pròpia; seguidament, examinarem la complexitat associada a especialitzar-se en un tema d'actualitat en l'agenda de la comunitat internacional, cosa que complementa la formació dels estudiants; i finalment parlarem dels aprenentatges associats a participar en una negociació com la que es produeix a les Nacions Unides. Tancarem aquest informe amb una síntesi dels coneixements que un estudiant pot adquirir participant en les simulacions. La nostra idea és convèncer a tots aquells que llegeixin aquest escrit que el valor d'aquesta activitat va molt més enllà del coneixement concret adquirit, ja de per sí interessant, i demostrar que tenen un caire formatiu interessant per al món empresarial i la societat en general.

L'EXPERIÈNCIA FORMATIVA DE LES SIMULACIONS

1. La representació d'un país estranger

Com ja hem explicat a la introducció d'aquest report, les simulacions de Nacions Unides (NNUU) són conferències interuniversitàries on cada grup d'estudiants representa un dels països que participen en aquesta institució. En les darreres simulacions els estudiants de la Universitat Pompeu Fabra han representat Algèria (HNMUN); Tanzània i Dinamarca (LIMUN); i Estats Units, Qatar, Itàlia i Colòmbia (CMUN). El gran ventall de països representats han enriquit l'associació, que ha pres consciència de la dificultat i interès d'aprofundir en la representació d'un país.

Un dels primers requisits associats a la participació en un MUN (Model de Nacions Unides) és preparar-se per representar l'opinió d'un país geogràficament i ideològicament molt llunyà a nosaltres. Aquesta preparació resulta ser molt més complexa del que sembla a priori.

Una bona preparació requereix:

- Conèixer la història del país que es representa: sense fer-ho, l'estudiant no serà capaç d'entendre la política i la posició dels líders polítics als que pretén emular.
- Ser conscient dels girs de la política de l'Estat representat. A tall d'exemple, en el darrer CMUN, dos membres de l'AENU van representar Estats Units en una sessió que girava al voltant del protocol de Kyoto. Per fer-ho, van haver de tenir en compte el canvi en la posició de l'Administració Bush, que, tot i no acceptar encara el protocol engegat per les Nacions Unides, cada vegada és més sensible al problema que representa el canvi climàtic.
- Saber diferenciar entre la posició oficial i la posició real d'un país. Posant un exemple de rigorosa actualitat, no és el mateix el que declara un Estat àrab sobre la situació de

les dones en el seu territori i la realitat. Com a delegat s'ha de representar la posició oficial del govern del país que t'ha estat assignat, però és igualment indispensable conèixer la situació real d'aquest país. Per establir els límits de la teva posició, què es pot acceptar i què no, s'ha de conèixer la situació real del teu país. Tornant a l'exemple anterior, quasi tots els estats àrabs estarien a favor d'una resolució que promogués una major alfabetització de les dones, però la majoria deixarien de fer-ho si la resolució incorporés sancions per aquells que no complissin els objectius preestablerts.

Un bon coneixement de les diferents fonts d'informació facilita molt aquest procés. La pàgina web de Nacions Unides té una biblioteca oberta amb tots els discursos i notes de premsa realitzats pels diferents països membres. Aquesta és una font extremadament útil: ens presenta la posició oficial dels països i està disponible en anglès; però resulta insuficient per a cobrir la posició dels països petits, que no participen activament en totes les discussions que tenen lloc a Nacions Unides per manca de recursos diplomàtics. Una alternativa interessant són els espais web dels ministeris d'exterior de cada país, on generalment es pot trobar la posició del govern sobre els diferents temes d'actualitat en la comunitat internacional. El problema és que algunes vegades aquestes pàgines no estan disponibles en anglès, sinó en els idiomes oficials del país. Una vegada més, en el cas d'Algèria, la pàgina del ministeri d'assumptes exteriors està en àrab i en francès. Finalment, i per compensar els dèficits d'informació de les dues primeres fonts, sempre es pot consultar la posició del líder regional en què s'emmarca el país representat. En temes d'importància menor per als països –que acostumen a ser aquells en que és necessari utilitzar aquesta tercera font d'informació- els Estats solen defensar les posicions del seu bloc d'aliats, i la consulta de la posició dels principals països del bloc ja proporciona una idea de l'opinió de l'Estat representat.

Però aquestes fonts oficials no són suficients, ja que només parlen de la posició oficial del país. Per conèixer la situació real dels països, podem consultar informes d'ONGs (Transparency International, Amnistia Internacional, Greenpeace etc.); articles de semanaris (Le Monde Diplomatique, The Economist); la premsa diària, ja sigui internacional, espanyola o del país amb el que estem treballant; o pàgines webs independents. Cal ser curós, emperò, amb les fonts utilitzades. Internet i google són un origen d'informació il·limitada, però la credibilitat d'aquesta informació no ho és. La premsa tampoc és objectiva amb el tractament de la situació política d'alguns països. Això ho vam poder veure amb Algèria, que està sortint d'un llarg període de guerra civil. El 21 de desembre de 2006 El País publicava sobre Algèria: "La puesta en libertad de 2600 terroristas en Argelia desata el temor en Europa". Aquest titular fa referència a l'amnistia dels combatents del Grup Salafista per a la Predicació i el Combat, la guerrilla que ha estat lluitant contra el govern algerià. Aquesta guerrilla és de filosofia islàmica i propera a Al-Qaeda, però l'origen de la seva lluita està en el cop d'estat dut a terme per l'exèrcit per tal d'evitar unes eleccions democràtiques on estava previst que guanyés un partit d'ideologia islàmica. L'amnistia és una política del govern de l'actual president d'Algèria, encaminada a la reconciliació entre els dos grups que han estat lluitant a la nació durant 15 anys. Si bé és cert que el Grup Salafista està a les llistes de bandes terroristes, és una mica esbiaixat presentar-la només com a tal, i l'amnistia dels combatents segurament té més de pas endavant per a la política algeriana que de pas enrera per la seguretat internacional. En general, vam veure que la forma de tractar el tema de la guerra civil d'Algèria era molt més objectiva a mitjans àrabs (Al Jazeera) que a la premsa occidental.

D'aquesta manera, un estudiant que participa en un model de Nacions Unides desenvolupa una capacitat de recerca crítica. Com hem anat argumentant fins ara, la preparació requereix el domini d'un gran nombre de fonts d'informació. Però trobar informació no és suficient: la persona ha de saber seleccionar-la. En la negociació que es duu

a terme a les simulacions, el delegat ha de saber quins són els límits de la seva posició, què pot acceptar i què no; aquest tipus d'informació no està publicada a cap pàgina web oficial. Estar ben preparat requereix contrastar fonts i decidir quines són les més fiables, en altres paraules, tenir una actitud crítica davant la recerca.

Des de l'Associació d'Estudiants per Nacions Unides creiem que aquestes simulacions tenen també un gran paper en la formació de ciutadans. Moltes vegades es critica a la joventut la seva manca d'interès pel món que ens envolta, una actitud comprensible en certa mesura. Nosaltres creiem que les activitats de la nostra associació en general van en direcció oposada a aquesta tendència. En concret, *el fet d'estudiar i representar un país estranger desperta una inquietud nova davant la realitat d'una nació que abans ens era quasi desconeguda.* Per exemple, després de representar Algèria a la simulació de la Universitat de Harvard molts de nosaltres hem seguit llegint notícies sobre el país, que ha estat especialment present a la premsa per les eleccions de maig i els atemptats terroristes del mateix mes. Per tant, *creiem que una de les virtuts de les simulacions és crear ciutadans interessats i preocupats per la situació de la comunitat internacional.* També creiem que aquesta preocupació és una condició necessària per a què algun dia el nostre món funcioni d'una manera millor.

El fet d'haver de representar cultures tan llunyanes a la nostra permet comprendre actituds i idees que normalment es miren amb hostilitat. Potser un dels grans problemes de la nostra societat global és el xoc de civilitzacions, causat per les diferències que existeixen al nostre món, però sobretot per una manca important de comprensió mútua. Les simulacions de Nacions Unides obliguen a entendre i defensar posicions que moltes vegades condemnariem a priori. En canvi, quan s'estudia la situació del país i el perquè de la seva opinió, aquestes posicions s'arriben a entendre, tot i que potser no compartir-les. A més, el coneixement en profunditat d'un país i les seves polítiques permet vèncer molts prejudicis, idees que tenim

adquirides de manera acrítica. En referència a Algèria altra vegada, és innegable que aquest país necessita continuar treballant per aconseguir la igualtat d'oportunitats entre homes i dones. De qualsevol manera, és tan incorrecte comparar la situació de la dona argeliana amb les nacions occidentals com fer-ho amb estats com Afganistan o Pakistan, cosa que demostra el fet que la taxa d'escolarització de nens i la de nenes sigui molt similar i superior al 90% en ambdós casos. Així, l'estudi de la situació de l'Algèria ens va permetre profunditzar en el coneixement de la situació de les dones en el món àrab, sobreposant-nos a una idea que teníem adquirida acríticament i permetent-nos afrontar qualsevol discussió sobre el tema amb una posició més raonada de la que teníem abans.

Finalment, un últim aprenentatge remarcable seria molt similar al que es treballa participant en una lliga de debats. Part del que es fa a les simulacions de Nacions Unides és argumentar, intentar convèncer als altres països que les idees que defensa la teva nació són les adequades. La dificultat resideix en el fet que la posició no és la pròpia. Es fa necessari utilitzar idees i valors no compartits per estudiants, i moltes vegades contraposar-los a aquells que els hi són propis. D'aquesta manera, *la nostra activitat esdevé un mitjà per potenciar la capacitat argumentativa de la gent que hi participa.*

2. La defensa d'un tema concret

Quan un membre d'una delegació té notícia de quin tema li ha estat assignat, té una primera impressió que canviarà notablement al llarg de la preparació i celebració de la conferència. En acabar la simulació, *l'individu en qüestió tindrà coneixements sobre un tema rellevant en la comprensió de l'actual escenari de la comunitat internacional i albirarà el què per algun poble o col·lectiu determinat – o el conjunt de la humanitat – pot ser una preocupació major.*

En la mateixa línia, atesa la gran varietat de temes que es tracten als models, és molt probable que tots els membres de l'equip tinguin l'oportunitat de fer-se càrrec de la discussió sobre un tema estretament relacionat amb els seus estudis. Així, *la conferència es converteix en una ocasió idònia per descobrir una nova dimensió del camp d'estudi habitual de la persona*. A mesura que es profunditza en el tema, l'individu té l'oportunitat d'examinar les implicacions en les diferents esferes de la realitat d'un fenomen possiblement estudiat a les aules.

Alternativament, es pot donar el cas que no sigui possible assignar un tema de discussió tan altament relacionat amb els estudis universitaris del participant com agradaria a molts. En aquest cas, tot i suposar una dificultat afegida, la simulació es converteix en un exercici de flexibilitat i versatilitat mental significatiu. De fet, un dels elements cabdals que configuren els models internacionals que se celebren anualment és la dificultat en la representació d'interessos d'estats amb una situació cultural, política, social i econòmica que dista bastant de la que és la nostra. Ara bé, en un món cada vegada més globalitzat, els coneixements apresos en l'estudi de temes que en un primer moment poden semblar llunyans a la nostra realitat quotidiana tenen una gran vàlua. *Ofereixen a qui els rep una visió detallada d'una realitat que tots els pronòstics indiquen que s'anirà fent més propera*.

La funció divulgadora dels models és un dels trets que els dona més importància. La participació en aquests models esdevé una experiència molt enriquidora, ja que permet augmentar el nivell de coneixements en àrees temàtiques que són de gran transcendència i rigorosa actualitat, que només poden debatre's en la seu d'organismes internacionals per afectar a tota la comunitat mundial i que alhora són molt desconegudes per limitar-se el debat en política interna a altre tipus de qüestions. En molts casos, al desconeixement se sumen corrents d'opinió molt esteses però poc fonamentades. Així, *el model es converteix, per una banda, en una bona ocasió per estudiar amb deteniment i desmitificar algunes situacions que*

es viuen al nostre món i, per l'altra, en un bon pretext per endinsar-se en la tècnica de la recerca d'informació.

És un fet remarcable adonar-se que a mesura que s'avança en el procés de preparació personal, *el grau de comprensió de posicions alienes al criteri propi creix fins al punt d'acceptar que gran majoria d'elles responen a interessos i filosofies polítiques diferents – en alguns casos radicalment diferents – però igualment vàlides i respectables.* Després d'aquest procés de documentació, comprensió de la situació pròpia i de la defensa de la posició del nostre estat, és quan en alguns casos s'experimenta una transformació en la manera de veure'l. I és que des d'una posició occidental, en alguns casos pot dubtar-se de les pràctiques d'alguns estats, i tornar-se incrèdul respecte de les manifestacions que realitzen, així com semblar estrany que alguns estats no ratifiquin Convenis respecte el contingut dels quals pot semblar que, aparentment, ningú podria oposar-s'hi. Ara bé, examinant la posició de l'estat que es defensa, estudiant la seva política interna, la seva història i tradició, la seva manera de pensar i entendre, pot arribar a comprendre's les seves visions i argumentacions, fins al punt que arriba a ser el més lògic d'acord amb la seva filosofia interna.

És en aquest punt del procés de preparació quan la persona pot creure en la impossibilitat d'acord durant el curs de la conferència. Apelar a la bona fe de les parts és una alternativa, però cert pragmatisme pot resultar de gran utilitat. Arriba el moment d'avaluar els punts fonamentals d'un eventual acord de mínims. Sense treure valor als acords substancials ni caure en la innocència, caldria dir que, sovint, acords de mínims en la comunitat internacional representen petites passes endavant per aquella gent que està experimentant sofriment a causa de qualsevol situació o conflicte. La perspectiva d'un possible acord de mínims té l'efecte d'intensificar la recerca. *El participant busca suplir l'aparent impossibilitat de fer un veritable salt endavant amb alguna proposta creativa que, bé ofereixi*

una formulació del problema que obri les portes a un consens més ampli, o bé introdueixi a debat una solució original no contemplada amb anterioritat.

Aquest tipus de formació és escassa en els esquemes educatius del nostre país. En canvi, el valor d'aquest aprenentatge és innegable i evident. Per aquelles persones que vulguin encarar la seva carrera professional cap al món de les organitzacions internacionals (governamentals o no governamentals) i la diplomàcia, és una *oportunitat per adonar-se de la dificultat de resolució de tantes problemàtiques presents, tenir una visió més realista del paper que juga la diplomàcia i prendre consciència del llarg camí que queda per recórrer en l'entesa entre els diferents agents de la comunitat internacional.*

Tanmateix, per tota persona interessada en dirigir la seva vida professional cap a qualsevol altre sector, aquesta serà igualment una gran experiència. *L'estudi centrat en un tema, el respecte pel diàleg, la capacitat d'argumentació i defensa dels interessos propis, la flexibilitat i creativitat per arribar a acords... són característiques que fan créixer la societat en si i són molt preuades en el mercat laboral.*

La visió de la diplomàcia que proporcionen els models no s'ha de subestimar. Els "nous" representants diplomàtics s'adonen de la gran complexitat que representa defensar uns punts de vista que disten molt dels que un mateix posseeix i que, en ocasions, contravenen els principis més elementals de la persona. És per això que és de gran importància aprendre a diferenciar el que un mateix considera normal i acceptable i la pràctica habitual d'un estat. Aquest és un tema fonamental de la praxis diplomàtica. El diplomàtic sap diferenciar entre les seves idees personals i la posició oficial de la qual n'és un mer transmissor. La necessitat que persones representin aquest paper té una justificació ben senzilla. Els representants de països democràtics, encara que de forma imperfecta o indirecta, defensen les preferències democràtiques que són l'elecció de les preferències majoritàries del país. *Els estats poden arribar a ser engranatges de tal magnitud on l'existència d'una persona que vetlli per*

explicar els seus interessos i establir negociacions sembla, a priori, una bona idea. En altres paraules, la diplomàcia entesa com el debat entre països és necessària i apropar-la a les joves generacions és el nostre gra de sorra en la consecució d'una millor comprensió internacional.

3. L'art de la negociació. La importància de les normes de procediment.

A la introducció hem explicat que la finalitat última de tota simulació és redactar una resolució, és a dir, un document on s'incorporin els objectius de la comunitat internacional en relació al tema tractat. Atès que els mitjans que té Nacions Unides per forçar als Estats membres a implementar les decisions aprovades pels seus òrgans són limitats, la millor manera d'assegurar que una resolució resulti efectiva és aconseguir per la mateixa el suport del major número possible de països. A vegades, és millor una resolució amb objectius menys ambiciosos però aprovada per consens que una resolució més agressiva: seria una cosa similar a la que està passant amb el Protocol de Kyoto, que al no haver estat ratificat pels principals emissors de gasos contaminants del planeta ha esdevingut una mesura inefectiva. Aquesta importància del pacte fa de les simulacions de Nacions Unides un espai únic de negociació, l'èxit de la qual depèn de la capacitat dels participants de trobar un camí que apropi visions i nacions que poden estar molt diferenciades.

Les simulacions estan organitzades amb l'objectiu que aquesta negociació sigui possible. Existeixen unes normes molt estrictes que regulen el funcionament de les sessions, que varien en cada simulació però que segueixen un esquema comú. Així les conferències es divideixen en dos tipus de sessió: la formal i la informal. La sessió formal reuneix a tots els països representats al comitè en la sala, i està presidida per la mesa. Se succeeixen els discursos dels diferents delegats, que poden tractar de qualsevol matèria relacionada amb el tema en discussió. Moltes vegades les rèpliques no es poden fer directament, i cal esperar a

que el moderador concedeixi la paraula al delegat per poder participar en el debat. Tenint en compte que en alguns comitès estan representats més de 150 països, participar no sempre és fàcil i a vegades requereix temps, tot i que el domini de les normes permet trobar espais per expressar una crítica de manera encoberta.

La rigidesa de la sessió formal contrasta amb la flexibilitat de la informal. Entrar en sessió informal requereix l'aprovació del comitè, que també ha de decidir la duració d'aquesta. En aquest moment, els delegats s'agrupen en funció de les seves posicions – generalment molt lligades al seu bloc regional- i comencen a treballar en la redacció de resolucions. La idea és tenir propostes tancades i ben formulades per incorporar-les a la resolució aprovada pel comitè, que s'aprovarà en sessió formal. El fet que la majoria de models només permetin que s'aprovi una resolució per comitè accentua la necessitat de pactar.

Una de les primeres coses que s'aprenen és la importància de la capacitat comunicativa del delegat. En les simulacions, no són només els països més importants els que porten el pes de la reunió, sinó que són aquells que estan representats pels millors oradors. És molt important aprofitar el temps que concedeix la mesa per deixar clara la posició del país. En les negociacions informals, els delegats escolten més a aquells que han estat més eloqüents en els primers discursos. Ser eloqüent, però, no sempre és fàcil. Les sessions es fan en anglès, i en alguns comitès hi participen més de 400 persones. Requereix una gran habilitat comunicativa i un domini molt important de l'anglès. En aquest sentit, des de *l'Associació d'Estudiants per Nacions Unides volíem expressar la nostra preocupació per les mancances dels estudiants de la nostra Universitat i del nostre país en general en aquest respecte*. En les simulacions, ens trobem amb estudiants de molts països diferents, i en general tenen en mitjana una major fluïdesa i domini de l'idioma que nosaltres. Tot i que creiem que això no és responsabilitat de la Universitat pública, sinó que és un problema de l'educació secundària,

demanem un esforç per tots aquells que participen en el sistema educatiu del nostre país per revertir aquesta situació.

De qualsevol manera, les simulacions de Nacions Unides són molt positives en aquest sentit. En primer lloc, suposen un entrenament de l'anglès i de les habilitats comunicatives. I sobretot creen consciència de la necessitat de millorar en ambdós camps.

Un altre dels requisits per tenir èxit en les negociacions és conèixer les normes que regeixen la sessió formal. La importància del domini d'aquestes queda reflectit en el següent exemple. En el CMUN –la simulació celebrada a Catalunya- no està permès criticar la opinió d'un delegat després d'una participació. Això pot ser un problema important: a cada exposició es tracten diferent subtemes, i si no es respon immediatament els altres delegats poden donar per tancada la discussió sobre aquell subtema. Emperò, revisant les normes vam descobrir que sí és possible fer preguntes al ponent, el que permetia fer crítiques encobertes en forma de pregunta, com per exemple “és l'honorable delegat conscient que la seva posició no té el suport de la comunitat científica”.

Un altre aprenentatge clau és la importància de l'actitud amb la que es participa a la sessió formal. Pot semblar que la millor manera d'aconseguir que les delegacions estrangeres es sumin a la posició defensada pel propi país és una argumentació sòlida i convincent. Sense dubte, això és una condició necessària i un exercici essencial per tenir èxit en la simulació. Però no és suficient, i a vegades és contraproduent, perquè una actitud agressiva en la negociació pot causar rebuig en la resta de delegats i predisposar-los negativament contra els arguments de la pròpia delegació. L'associació va tenir una experiència d'aquesta realitat en el darrer CMUN. Els dos delegats d'EEUU que van discutir el Protocol de Kyoto van assolir dos rols oposats, sent un conciliador i l'altre agressiu. Si bé l'agressivitat estava sustentada en l'actitud general dels EUA, l'únic que va aconseguir és allunyar els delegats de la posició defensada pels nostres representats, i fer que tots aquells que havien ratificat Kyoto –i que per

tant estaven en contra de la posició dels EEUU en temes de medi ambient- votessin en bloc contra la proposta nord-americana. Després d'això, es va prioritzar l'actitud conciliadora del segon delegat, que va aconseguir arribar a una solució consensuada que va ser acceptada per la gran majoria de països del comitè. Per tant, *participant en les simulacions es descobreix com funciona la racionalitat dels negociadors, que sempre preferiran pactar amb una persona que els hi desperti simpatia que amb una que intenti desautoritzar-los, per molt que les idees defensades per ambdós siguin molt similars.*

Treballar bé en equip també és essencial. La majoria de comitès de les simulacions compten amb dos delegats per Estat, de la coordinació dels quals dependrà en gran mesura l'èxit de la delegació. Per a què un país tingui el suport de les altres nacions, és necessari que els representants duguin a terme una gran varietat de tasques: han de treballar en la redacció de les resolucions, coordinar-se amb els diferents grups de països, negociar amb ells i preparar les intervencions en el debat formal. La coordinació no és gens fàcil, perquè la negociació és una activitat dinàmica i els delegats han de prendre decisions que afecten el que està dient l'altre delegat sense poder consultar la seva opinió. Per tant, requereix un treball previ molt important, i sobretot un gran esforç per adaptar-te a la manera de fer d'una persona desconeguda. *Creiem que les simulacions desenvolupen la capacitat de treballar en equip de les persones que hi participen.*

Finalment, el tipus de negociació que propicia la simulació ensenya als delegats a desenvolupar-se en un context on no poden obtenir el "first-best" - l'opció ideal per al seu país- atès que han de coordinar-se amb delegacions amb prioritats molt diferents a les seves. Així, esdevé necessari aprendre a cedir i a exigir, a trobar un equilibri entre el que es pot acceptar i el que es pot aconseguir. Per tenir èxit en la trobada d'aquest equilibri, resulta clau conèixer amb profunditat la posició del propi país, però també la de les delegacions amb que s'interactua. Així, la simulació ensenya als estudiants que hi participen a negociar.

Finalment, volíem emfatitzar la importància de l'anglès en tot el procés de la simulació. No només és necessari ser capaç de comunicar les teves idees en aquest idioma, com ja hem destacat abans. *Les Nacions Unides són un espai on les paraules tenen més valor del que és normal*: és molt diferent que el Consell de Seguretat insti o exigeixi a un país que dugui a terme una determinada acció, i també variaran molt les conseqüències que es derivaran d'aquest fet en funció de la paraula utilitzada. Recordem que els Estats Units van considerar que el Consell de Seguretat havia legitimat la seva intervenció a l'Iraq perquè la resolució aprovada pel mateix reconeixia el dret d'utilitzar "tots els mitjans necessaris" per garantir que no hi havia armes de gran destrucció en aquest país. Així, el domini de l'anglès esdevé essencial en la simulació. Com ja hem dit anteriorment, participar-hi no només és una bona pràctica de la llengua, sinó un estímul per fer tot el possible per reduir les limitacions personals en l'ús de l'idioma.

CONCLUSIONS

Després de tota la informació presentada, hem pensat que la millor manera de concloure aquest document és resumint el valor formatiu de les simulacions de Nacions Unides en deu punts, que creiem de gran rellevància en la preparació de futurs treballadors i ciutadans. Són els següents:

1. Desenvolupament de la capacitat comunicativa dels estudiants. Les simulacions obliguen els estudiants a parlar davant de grans audiències i exigeixen que ho facin de la forma més convincent possible. En un context de negociació, és necessari cuidar al màxim com s'expressen les idees defensades: només així és possible apropar la posició defensada a nacions amb sensibilitats molt distants.

2. La pràctica de l'anglès. Les simulacions es fan exclusivament en aquest idioma, el domini del qual és indispensable per poder treure'n partit. No només determina la capacitat de l'estudiant de fer arribar als altres delegats les seves opinions, sinó que és essencial per comprendre els matisos de la negociació.

3. La importància de treballar en equip. Als comitès acostumen a participar dos estudiants de cada delegació, que han de ser capaços de coordinar-se en la realització de tasques molt variades i paral·leles. Les simulacions, per tant, obliguen a adaptar-se al ritme de treball d'una altra persona i a cooperar per assolir els objectius de la delegació.

4. La capacitat de recerca crítica. Preparar la posició d'un país llunyà en un tema concret obliga els estudiants a consultar fonts d'informació diverses i a ser capaços de seleccionar la

informació en funció de la seva credibilitat i validesa. Per tant, considerem que les simulacions a Nacions Unides estimulen la creació d'una capacitat de recerca crítica, tan important en el context de la inundació d'informació que ha provocat Internet.

5. La racionalitat de la negociació. Les simulacions obliguen els estudiants que hi participen a arribar a acords amb nacions de sensibilitats molt diferents. És necessari, per tant, aprendre a negociar. Cal saber cedir i exigir, acceptar acords de mínims que, per la naturalesa dels problemes que es discuteixen, acostumen a ser essencials, i a saber fer això de la manera més adequada (respectant l'opinió del rival, apropant-lo a la posició desitjada i no destruint la seva argumentació; etc.).

6. Desenvolupament de la capacitat argumentativa dels estudiants. La naturalesa de l'activitat impulsada des de l'AENU obliga els estudiants a defensar opinions diferents a les seves, utilitzant arguments amb els que a vegades no es senten còmodes. Així, les simulacions tenen una dimensió molt propera a les lligues de debat, i ajuden a desenvolupar la capacitat argumentativa dels que hi participen.

7. Complementar la formació rebuda per l'estudiant. Molts dels problemes que es discuteixen a les simulacions estan estretament lligats amb la matèria de les carreres que s'imparteixen a la Pompeu Fabra. Així, defensar aquests temes es converteix en un complement a la formació rebuda per l'estudiant, que a més té l'oportunitat de veure una vessant aplicada d'allò que estudia a l'aula.

8. L'interès pel funcionament de la comunitat internacional. L'avenç dels mitjans de comunicació permeten que, per primer cop a la història, siguem conscients del que passa

gairebé en tot el nostre món. Una de les finalitats clau de la nostra associació és potenciar el coneixement i la consciència dels problemes de la nostra societat global, cosa que s'aconsegueix directament quan un estudiant es veu obligat a estudiar i a defensar una posició determinada sobre un tema d'actualitat internacional.

9. L'apropament a altres cultures. Estudiar i defensar l'opinió de països tan diferents com els que ha representat la nostra associació fins ara ens permet entendre idees i valors que moltes vegades no sabem tolerar. Així, les simulacions tenen la virtut de potenciar el coneixement per combatre la ignorància que moltes vegades origina la intolerància. En un món cada cop més interconnectat, on els xocs culturals són un gran problema, aquest procés resulta fonamental.

10. La formació de ciutadans. Per tot el que hem anat exposant fins ara, creiem que les simulacions de Nacions Unides aportat un valor afegit molt enriquidor a la formació rebuda pels estudiants. El compromís amb els problemes del món global, el respecte per l'ús de la paraula en la resolució de conflictes i la tolerància envers opinions diferents són valors a potenciar entre tots els membres de la nostra societat i, especialment, entre aquells que tenen l'oportunitat d'enriquir la seva visió del món a la Universitat.